

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Μαρτίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1327

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 127855

Έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού του Διακρατικού, Διδρυματικού, Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΔΠΜΣ) «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society» (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Έχοντας υπόψη:

- Τον ν. 4957/2022 (Α' 141), και κυρίως το Κεφάλαιο Θ'.
- Τον ν. 3374/2005 (Α' 189), και κυρίως τα άρθρα 14 και 15 αυτού.
- Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/01.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα» (ΑΔΑ: 6ΧΨΖ46ΜΤΛΗ-ΤΧΔ).
- Τον Κανονισμό Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (Β' 4893/2023).
- Την υπ' αρ. 115492/22-07-2024 διαπιστωτική πράξη της Πρυτάνεως του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου «Εκλογή Πρύτανη και ορισμός τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου» (ΥΟΔΔ 869).
- Την υπ' αρ. 116153/13-09-2024 απόφαση του Πρύτανη του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου «Καθορισμός της σειράς αναπλήρωσης του Πρύτανη, του τομέα ευθύνης των Αντιπρυτάνεων και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους και στις Αντιπρυτάνεις του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου» (Β' 5184, διορθ σφαλμ. Β'5530).
- Την υπ' αρ. 123416/01-09-2025 πράξη του Πρύτανη του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου περί συγκρότησης της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.
- Το ανανεωμένο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, Πανεπιστημίου Αιγαίου και Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne.
- Την υπ' αρ. 99521/15-04-2022 (Β' 2098) απόφαση Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου περί Έγκρισης Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Διακρατικού, Διδρυματικού, Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΔΠΜΣ) «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society» (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία) των Τμημάτων Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης και Γεωγραφίας της Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών και του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεματικής της Σχολής Ψηφιακής Τεχνολογίας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Επιστημών Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του IREST (Institut de Recherche et d'Etudes Supérieures du Tourisme) του, Université Paris 1 Pantheon-Sorbonne.
- Την υπ' αρ. 123406/29-08-2025 (Β' 4732) απόφαση της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου περί τροποποίησης της υπ' αρ. 72796/30.04.2018 (Β' 4395) απόφασης της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου περί Επανάδρυσης του Διακρατικού, Διδρυματικού και Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του IREST (Institut de Recherche et d'Etudes Supérieures du Tourisme) του Université Paris I Panthéon-Sorbonne με τίτλο «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία).

11. Την απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. (αρ. συν. 20/07.11.2025).
12. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
13. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την έγκριση της επικαιροποίησης του Εσωτερικού Κανονισμού του Διακρατικού, Διδρυματικού, Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΔΠΜΣ) «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society» (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία) των Τμημάτων Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης και Γεωγραφίας της Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Επιστημών Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του IREST (Institut de Recherche et d'Études Supérieures du Tourisme) του Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne», ως εξής:

Άρθρο 1

Αντικείμενο - Σκοπός - Στόχοι

Τα Τμήματα «Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης» και «Γεωγραφίας» της Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, το Τμήμα «Διοίκησης Επιχειρήσεων» της Σχολής Επιστημών Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και το IREST (Institut de Recherche et d'Études Supérieures du Tourisme) του Université Paris I Panthéon - Sorbonne (στο εξής Paris 1), συνεχίζουν να λειτουργούν Διακρατικό, Διδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.), στην αγγλική γλώσσα, με τίτλο «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society» (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Αντικείμενο του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» είναι η παροχή ειδικευμένων σπουδών σε Πτυχιούχους Ελληνικών και Αλλοδαπών ΑΕΙ (και πρώην ΤΕΙ) στο επιστημονικό πεδίο της Αειφόρου Τουριστικής Ανάπτυξης.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή ειδικεύσεως υψηλού επιπέδου, για επαγγέλματα που σχετίζονται με τις Επιστήμες του Τουρισμού και Προβολής της Πολιτισμικής Κληρονομιάς.

Στους επιμέρους στόχους του Προγράμματος συγκαταλέγονται η εμβάθυνση στην έρευνα, η απόκτηση γνώσεων σε θέματα διοίκησης τουρισμού και αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, σε συνάρτηση με την πολιτισμική κληρονομιά, το περιβάλλον και την κοινωνία, η ανάπτυξη δεξιοτήτων αναλυτικής και κριτικής σκέψης σε θέματα και πρακτικές ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού, καθώς και η προετοιμασία για τη συνέχιση των σπουδών σε διδακτορικό επίπεδο.

Άρθρο 2

Χαρακτηριστικά - Δομή

Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» υλοποιείται ως Πρόγραμμα Πλήρους Φοίτησης. Το Πρόγραμμα μαθημάτων διαρθρώνεται σε δύο (2) εξάμηνα και περιλαμβάνει θεωρητικά και σεμιναριακά μαθήματα, διαλέξεις, εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.) και υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης ή Συνθετικού Θέματος.

Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. υποστηρίζει μια σειρά από δραστηριότητες ανταποδοτικού χαρακτήρα για τους/τις φοιτητές/τριές του, όπως π.χ. βραβεία, υποτροφίες, σεμινάρια και εκπαιδευτικές ασκήσεις, καθώς και ασκήσεις πεδίου σε μουσεία, ιδρύματα και φορείς που ασχολούνται με τον πολιτισμό. Επιπρόσθετα, το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. διοργανώνει συνέδρια - ημερίδες με δωρεάν συμμετοχή των φοιτητών/τριών του, εκπαιδευτικές εκδρομές, επισκέψεις σε χώρους που συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό καθώς και σε μουσεία ή άλλους χώρους πολιτισμού.

Άρθρο 3

Όργανα λειτουργίας

Τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος, όσον αφορά στις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην ελληνική επικράτεια, έχει το Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, ενώ όσον αφορά στις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στη Γαλλία, το Paris 1.

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. εντός του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 και το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, είναι τα εξής:

[1] Η Σύγκλητος του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, η οποία αποφαινεται για κάθε ζήτημα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

[2] Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.), αποτελείται από ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από κάθε Σχολή, ένα (1) μέλος της κατηγορίας Ε.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.Τ.Ε.Π. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και τον/την Αντιπρύτανη που είναι αρμόδιος/α για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρος. Η Ε.Μ.Σ. είναι αρμόδια μεταξύ άλλων για την αξιολόγηση της ίδρυσης νέων Π.Μ.Σ. ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων Π.Μ.Σ.

[3] Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., η οποία είναι αρμόδια για τον ορισμό των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.) του Προγράμματος, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών, την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων/ουσών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., τη διαπίστωση της επιτυχούς ολοκλήρωσης της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.), καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) είναι επταμελής, αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων και συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., με διετή θητεία, κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή αρμόδιων οργάνων των συνεργαζόμενων φορέων. Ο ακριβής αριθμός των μελών της Επιτροπής και η εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος ή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αλλοδαπής καθορίζεται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων. Η Προεδρία της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών ασκείται από τους/τις δύο (2) συν-Διευθυντές/ντριες του Προγράμματος, μέλη της εκ των οποίων ο/η ένας/μία προέρχεται από το το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και ο άλλος από το IREST του Paris 1.

[4] Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του Προγράμματος, καθώς και τη σύνταξη εισηγήσεων/προτάσεων αναφορικά με το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και την κείμενη νομοθεσία. Η Σ.Ε. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη της Ε.Π.Σ.: δύο (2) καθηγητές/τριες ή ερευνητές/τριες από το Paris 1, δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, τα οποία έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο σε αυτό. Η Σ.Ε. συγκροτείται με απόφαση της Ε.Π.Σ. με διετή θητεία, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δύο (2) συν-Διευθυντές/ντριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και τρία (3) από τα μέλη της Ε.Π.Σ.

[5] Ο/Η Διευθυντής/ντρια του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.: Την ευθύνη της οργανωτικής και λειτουργικής διεύθυνσης του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. την έχουν οι δύο (2) συν-Διευθυντές/ντριες, μέλη της Ε.Π.Σ. και της Σ.Ε., εκ των οποίων ο/η ένας/μία εκπροσωπεί το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και θα είναι ο/η Διοικητικός/ή Διευθυντής/ντρια και ο/η άλλος/η εκπροσωπεί το Πανεπιστήμιο του Paris 1. Εισηγούνται τόσο στη Σ.Ε. όσο και στην Ε.Π.Σ. κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία και στην ποιοτική βελτίωση του Προγράμματος. Ο/Η συν-Διευθυντής/ντρια από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο είναι ο/η Διοικητικός/ή Διευθυντής/ντρια του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και παράλληλα ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του Έργου/Προγράμματος (άρθρο 234 του ν. 4957/2022) ο/η οποίος/α είναι υπεύθυνος/η για θέματα που αφορούν ειδικά στην οικονομική διαχείριση του Προγράμματος στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Επίσης, είναι αρμόδιος/α για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και του απολογισμού του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., τους οποίους υποβάλλει στα αρμόδια όργανα, τη σύναψη συμβάσεων για την κάλυψη των αναγκών του Προγράμματος, τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και της έκδοσης των εντολών πληρωμής των σχετικών με το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δαπανών. Οι συν-Διευθυντές/ντριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. είναι μέλη της Σ.Ε. και ορίζονται, με απόφαση της Ε.Π.Σ., για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Οι συν-Διευθυντές/ντριες προεδρεύουν της Σ.Ε., είναι μέλη Δ.Ε.Π. κατά προτεραιότητα από τη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή, του ιδίου ή συναφούς αντικειμένου με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία». Η θητεία και οι αρμοδιότητες των συν-Διευθυντών/ντριών θα εναρμονίζονται με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος Νόμου και του Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων.

[6] Η Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών (Ε.Ε.Μ.Φ.). Προβλέπεται η συγκρότηση Επιτροπής η οποία είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των υποψηφίων φοιτητών/τριών, καθώς και για την προετοιμασία και την υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης στην Ε.Π.Σ., σύμφωνα με τα κριτήρια που παρατίθενται στον παρόντα Κανονισμό. Η Ε.Ε.Μ.Φ. ορίζεται από την Ε.Π.Σ. και αποτελείται από δύο (2) εκπροσώπους του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και από δύο (2) εκπροσώπους του Paris 1/IREST.

Άρθρο 4

Κανόνες λειτουργίας - Διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, όπως προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία, στον Οργανισμό και στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος, αποσκοπεί στην προαγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη της έρευνας, καθώς και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξια-

κών αναγκών της χώρας, διέπεται από επιστημονική συνοχή, αναφέρεται σε ειδικότητες συγγενείς προς τα επιστημονικά πεδία του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης και των συνεργαζόμενων φορέων και πληροί προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών. Η υλοποίηση του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται μέσω του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το Τμήμα υποστηρίζει επιστημονικά και τεχνικά το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. μέσω των μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που ανήκουν σε αυτό. Επιπλέον, το Τμήμα διαθέτει σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας και πλήρως εξοπλισμένα με ηλεκτρονικούς υπολογιστές εργαστήρια, που μπορούν να στηρίξουν αποτελεσματικά τη λειτουργία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Οι πόροι του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» δύναται να προέρχονται από:

- [1] Τέλη φοίτησης,
- [2] δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- [3] κληροδοτήματα,
- [4] πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- [5] ιδίους πόρους του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και
- [6] τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

Μέρος των λειτουργικών εξόδων του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. καλύπτεται από τα τέλη φοίτησης. Με απόφαση της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και σύμφωνα με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας, καθορίζεται το ύψος των τελών φοίτησης που θα καταβάλλουν ετησίως οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες κατά την εγγραφή τους στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Η οικονομική διαχείριση των εσόδων που καταβάλλουν οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Ιδρύματος. Το 70% των συνολικών εσόδων καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Προγράμματος που αφορούν σε δαπάνες διδασκαλίας, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, μετακινήσεων, εξοπλισμού, λογισμικού, αναλώσιμων, χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και σε λοιπές δαπάνες. Το 30% των συνολικών εσόδων παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ., καθώς και για την κάλυψη των ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Ιδρύματος, με προτεραιότητα στην κάλυψη των αναγκών των Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης.

Στους κανόνες λειτουργίας του εν λόγω Π.Μ.Σ. ισχύουν και όσα προβλέπονται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας ανάμεσα στα τρία Πανεπιστήμια, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στην κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 5

Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Ο συνολικός αριθμός των θέσεων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» καθορίζεται με την έγκριση λειτουργίας του, σύμφωνα με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και ύστερα από εκτίμηση:

- [1] Των δυνατοτήτων του επιστημονικού προσωπικού των συνεργαζόμενων φορέων να υποστηρίξει αποτελεσματικά το Πρόγραμμα,
- [2] των εκπαιδευτικών υποχρεώσεων του επιστημονικού και διδακτικού προσωπικού για την ικανοποιητική διεξαγωγή των εκπαιδευτικών προπτυχιακών προγραμμάτων,
- [3] των υλικοτεχνικών δυνατοτήτων του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης,
- [4] των αναγκών σε εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό στον χώρο της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.

Ο συνολικός αριθμός των θέσεων εισερχομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. προβλέπεται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας. Με βάση τα παραπάνω και για τη διασφάλιση της ποιότητας όλων των κύκλων σπουδών του Τμήματος, ο μέγιστος αριθμός των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εξήντα (60) κατ' έτος.

Άρθρο 6

Τρόπος και διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές πτυχιούχοι του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, πτυχιούχοι Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πολιτιστικής Διαχείρισης, Οικονομικών και άλλων συναφών με το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής, καθώς και Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης, γίνονται δεκτοί/ές πτυχιούχοι Τμημάτων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) συναφών με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και οι κάτοχοι πτυχίων και διπλωμάτων που προβλέπονται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

Κάθε ακαδημαϊκό έτος, η Ε.Π.Σ. προβαίνει σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή φοιτητών/τριών στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» στην οποία αναφέρονται:

- [1] Ο τίτλος του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. που θα δεχθεί μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,
- [2] οι προϋποθέσεις συμμετοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη διαδικασία επιλογής,
- [3] τα προαπαιτούμενα προσόντα των υποψηφίων,
- [4] τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν,
- [5] οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διαδικασία με την οποία πρέπει να υποβληθούν.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο και στην ιστοσελίδα του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και κοινοποιείται στα ενδιαφερόμενα Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και στους εποπτευόμενους φορείς αυτών.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων πρέπει να συνοδεύονται από τα παρακάτω δικαιολογητικά:

[1] Αίτηση υποψηφιότητας, συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη από τον/την υποψήφιο/α (διατίθεται από τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και είναι αναρτημένη στην αντίστοιχη ιστοσελίδα του Τμήματος),

[2] φωτοτυπία των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,

[3] αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα,

[4] αντίγραφο τίτλου α' κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών από την αλλοδαπή, που είναι ενταγμένο στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων και έχει εκδοθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής που είναι ενταγμένο στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής πλην αυτών της Γαλλίας (γαλλικό εθνικό πτυχίο επιπέδου Master 1). Η σχετική αναγνώριση δύναται να αποφανθεί και μετά την εγγραφή του/της υποψηφίου/ας στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., αλλά οπωσδήποτε πριν την ολοκλήρωση των σπουδών του και την απονομή του πτυχίου,

[5] πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων και της πτυχιακής μελέτης (εφόσον έχει εκπονηθεί),

[6] άλλα αντίγραφα πτυχίων Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. (εφόσον υπάρχουν),

[7] αντίγραφα μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών (εφόσον υπάρχουν),

[8] επικυρωμένα αντίγραφα πιστοποιητικών γλωσσομάθειας,

[9] αντίγραφα βεβαιώσεων παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων κατάρτισης (εφόσον υπάρχουν),

[10] βεβαίωση σχετικής με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. επαγγελματικής δραστηριότητας (εφόσον υπάρχει),

[11] συστατικές επιστολές (με το ονοματεπώνυμο, τον τίτλο, τη θέση, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του/της συντάξαντος/ας, μία τουλάχιστον εκ των δύο συστατικών επιστολών δύναται να προέρχεται από ακαδημαϊκό/ή δάσκαλο/α),

[12] όποιο επιπρόσθετο πιστοποιητικό κρίνεται από τον/την υποψήφιο/α σημαντικό για την αξιολόγηση της υποψηφιότητάς του/της.

Αιτήσεις οι οποίες δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων. Οι αιτήσεις και τα δικαιολογητικά των υποψηφίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της ειδικής διαδικτυακής πύλης <https://application.hua.gr/>, ή του αντίστοιχου ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής υποψηφιοτήτων του Paris 1 και αξιολογούνται από την Ε.Ε.Μ.Φ., η οποία είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης των υποψηφίων στην Ε.Π.Σ. για την έγκριση εισδοχής τους στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Έργο της Ε.Ε.Μ.Φ. είναι:

[1] Ο έλεγχος των αιτήσεων ως προς το έγκαιρο της υποβολής τους,

[2] ο έλεγχος και η αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων πιστοποιητικών,

[3] ο έλεγχος της επάρκειας της αγγλικής γλώσσας. Απαραίτητη είναι η τεκμηρίωση τουλάχιστον επιπέδου «B2», η οποία μπορεί να γίνει είτε με Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας είτε με άλλο πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αντίστοιχου επιπέδου. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι αναγνωρισμένου από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της Αλλοδαπής, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί στην αγγλική γλώσσα,

[4] η κατάρτιση προγράμματος προφορικής συνέντευξης των υποψηφίων, το οποίο κοινοποιείται στην ιστοσελίδα του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.,

[5] η οργάνωση και διεξαγωγή των συνεντεύξεων,

[6] η κατάταξη των υποψηφίων κατά σειρά επιτυχίας ύστερα από συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων της δοκιμασίας και των προσόντων των υποψηφίων.

Άρθρο 7

Κριτήρια επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» απευθύνεται σε υποψήφιους/ες φοιτητές/τριες υψηλού επιπέδου, η επιλογή των οποίων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων:

[1] Τη μοριοδότηση των πιστοποιημένων προσόντων των υποψηφίων: βαθμός πτυχίου, συνάφεια προπτυχιακών μαθημάτων, πτυχιακή εργασία, δεύτερο πτυχίο, πτυχίο Αγγλικής γλώσσας, πτυχία άλλων ξένων γλωσσών πέραν της αγγλικής, Διδακτορικό Δίπλωμα, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα, παρακολούθηση συναφών επιμορφωτικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων κατάρτισης, επαγγελματική δραστηριότητα στον τομέα του τουρισμού ή σε πολιτιστικό φορέα, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά ή πλήρη πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές, άλλο συναφές συγγραφικό έργο, γνώση Η/Υ από πιστοποιημένο φορέα, συστατικές επιστολές.

[2] Ατομική συνέντευξη.

Τα προαναφερθέντα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων δύνανται να διαφοροποιηθούν ύστερα από απόφαση της Ε.Π.Σ., η οποία λαμβάνεται πριν από τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Η Ε.Ε.Μ.Φ., συνεκτιμώντας όλα τα ανωτέρω, υποβάλλει τις προτάσεις της (σειρά κατάταξης) για έγκριση και επικύρωση στην Ε.Π.Σ. Η εισαγωγή ή μη στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. γνωστοποιείται στους/στις υποψηφίους/ες από τη Γραμματεία και οι εγγραφές των επιτυχόντων/ουσών ολοκληρώνονται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την έναρξη λειτουργίας του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

ΦΟΙΤΗΣΗ

Άρθρο 8

Εγγραφή

Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή της/του φοιτήτριας/ητή στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., η οποία είναι υποχρεωτική. Οι φοιτήτριες/τές εγγράφονται στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και στο Paris 1.

Η εγγραφή στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο πραγματοποιείται προ της καταληκτικής ημερομηνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στο ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. στην ιστοσελίδα του. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της Ε.Π.Σ. Η εγγραφή πραγματοποιείται με ενυπόγραφη αίτηση της/του φοιτήτριας/ητή προς τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., εφόσον κρίνεται ότι πληρούνται οι ορισμένες από το Πρόγραμμα ακαδημαϊκές και οικονομικές προϋποθέσεις.

Η εγγραφή στο Paris 1 πραγματοποιείται σε ημερομηνίες που ορίζονται από το Paris 1 και ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Στην περίπτωση που η/ο φοιτήτρια/ητής δεν ολοκληρώσει τις σπουδές της/του στον ελάχιστο χρόνο φοίτησης από την ημερομηνία εγγραφής της/του, απαιτείται επανεγγραφή στο Paris 1, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα «Διάρκεια φοίτησης».

Κάθε μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/ητής, με την εγγραφή της/του στο Πρόγραμμα, αποδέχεται:

[1] Τους κανόνες λειτουργίας του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., όπως αναφέρονται στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών και αφορούν στις προϋποθέσεις φοίτησης στο Πρόγραμμα, και αναγνωρίζει το δικαίωμα της Ε.Π.Σ., να αποφασίσει τη διαγραφή της/του σε περίπτωση μη τήρησης ή παραβίασής τους από την/τον ίδια/ο,

[2] τις υποχρεώσεις που της/του ανατίθενται από τις/τους διδάσκουσες/οντες στο Πρόγραμμα καθώς και τη διδακτική και βαθμολογική διαχείριση του μαθήματος από την/τον ίδια/ο την/τον διδάσκουσα/οντα,

[3] το ωρολόγιο πρόγραμμα παρακολούθησης και εξέτασης των μαθημάτων και των δραστηριοτήτων που είναι υποχρεωτικές στο πλαίσιο λειτουργίας του Προγράμματος, καθώς και τις αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα που δύνανται να προκύψουν λόγω αργιών, κωλύματος των διδασκουσών/όντων ή και άλλων αστάθμητων παραγόντων.

Άρθρο 9

Διάρκεια φοίτησης

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε ένα (1) έτος [δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα - ελάχιστος χρόνος φοίτησης], το οποίο διατίθεται για τη διδασκαλία των μαθημάτων και για την εκπόνηση και ολοκλήρωση της Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.).

Ο μέγιστος χρόνος φοίτησης για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) επιπλέον ακαδημαϊκό εξάμηνο, πέραν του ελάχιστου χρόνου διάρκειας των σπουδών, κατά το οποίο η φοίτηση μπορεί να

αφορά είτε στη συγγραφή της Δ.Ε. είτε στην παρακολούθηση και εξέταση μαθημάτων. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου χρονικού ορίου φοίτησης, η/ο φοιτήτρια/τής διαγράφεται με απόφαση της Ε.Π.Σ. Για σοβαρούς λόγους και μετά από αίτηση της/του φοιτήτριας/τή -συνοδευόμενη από σχετικά παραστατικά-, η Ε.Π.Σ. μπορεί να εγκρίνει την παράταση της διάρκειας σπουδών κατά ένα (1) μόνο επιπλέον εξάμηνο. Στην περίπτωση αυτή, η/ο φοιτήτρια/τής θα πρέπει να ολοκληρώσει επιτυχώς τις σπουδές της/του στο προβλεπόμενο διάστημα, ειδάλλως, και μετά την εκπνοή του χρονικού αυτού διαστήματος, η/ο φοιτήτρια/τής διαγράφεται υποχρεωτικά από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. με απόφαση της Ε.Π.Σ. Τέλος, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η/ο φοιτήτρια/τής δύναται να επαναλάβει την παρακολούθηση του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. κατόπιν απόφασης της Ε.Π.Σ, σύμφωνα με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που φοιτήτρια/τής δεν ολοκληρώσει τις σπουδές της/του στον ελάχιστο στο χρόνο φοίτησης (δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα), απαιτείται επανεγγραφή στο Paris 1 και καταβολή τέλους επανεγγραφής.

Άρθρο 10

Κανόνες φοίτησης

Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος είναι εξαμηνιαία και υποχρεωτικά, η διδασκαλία είναι τρίωρη και τα μαθήματα προσφέρονται είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο. Μετά την περάτωση των μαθημάτων ακολουθεί εξεταστική περίοδος.

Η διδασκαλία των μαθημάτων πραγματοποιείται διά ζώσης, ενώ δύναται να χρησιμοποιούνται μέθοδοι σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η μετακίνηση των διδασκόντων/ουσών ή μέρους των φοιτητών/φοιτητριών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου. Κατ' εξαίρεση, και κατόπιν υποβολής αιτιολογημένου και σαφούς αιτήματος που εξετάζεται κατά περίπτωση από την Ε.Π.Σ., το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να υποστηρίξει την παράλληλη σύγχρονη αναμετάδοση του διδακτικού έργου με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, αποκλειστικά για φοιτητές/-τριες που αποδεδειγμένα διαμένουν εκτός της ελληνικής επικράτειας.

Τα μέσα και οι μέθοδοι εξ αποστάσεως εκπαίδευσης βασίζονται στην υποδομή του Ιδρύματος και υποστηρίζονται από το Κέντρο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΚΗΔ) του Ιδρύματος, όπως περιγράφονται στον Κανονισμό Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

Όλες οι υποχρεώσεις φοίτησης στο πλαίσιο των μαθημάτων, όπως η συγγραφή, η παρουσίαση και η παράδοση εργασιών, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί πλήρως εντός της διάρκειας του εξαμήνου και μέχρι τη λήξη των εξετάσεων.

Η επίσημη γλώσσα διδασκαλίας του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. είναι η Αγγλική. Το υποστηρικτικό επιστημονικό υλικό των μαθημάτων παρέχεται επίσης στα Αγγλικά. Η/Ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής που δεν έχει συμπληρώσει το 75% των ωρών παρακολούθησης κάθε μαθήματος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις και υποχρεούται να επαναλάβει την παρακολούθηση του εν λόγω μαθήματος, προκειμένου να έχει δικαίωμα εξέτασης σε αυτό.

Το ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων δύναται να τροποποιηθεί σε ειδικές περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα αργίες, έκτακτο κώλυμα παρουσίας διδάσκουσας/οντα ή άλλες διδακτικές ανάγκες.

Άρθρο 11

Αναπλήρωση μαθημάτων

Σε περίπτωση αναβολής της διδασκαλίας κάποιου μαθήματος ορίζεται αναπλήρωσή του μετά από συνεννόηση της/του διδάσκουσας/οντα με τις/τους φοιτητριες/τές και τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Η Γραμματεία εκδίδει σχετική ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται ο χρόνος και ο τόπος αναπλήρωσης του μαθήματος. Οι αναπληρώσεις των μαθημάτων γίνονται στο τέλος του ακαδημαϊκού εξαμήνου, κατά τη διάρκεια της περιόδου πριν από αυτήν των εξετάσεων.

Άρθρο 12

Προσωρινή αναστολή φοίτησης

Κάθε μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής έχει το δικαίωμα να ζητήσει άπαξ άδεια αναστολής της φοίτησης μετά από αιτιολογημένη αίτησή της/του προς την Ε.Π.Σ. του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Η διάρκεια αναστολής των σπουδών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από ένα (1) ακαδημαϊκό έτος. Ο χρόνος αναστολής της παρακολούθησης του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας της φοίτησης. Στην περίπτωση

αναστολής, η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής δεν καταβάλλει επιπλέον τέλη φοίτησης. Η/Ο φοιτήτρια/τής που επιστρέφει από αναστολή φοίτησης υποχρεούται να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή της φοίτησής της/του.

Άρθρο 13

Απαλλαγή από τέλη φοίτησης

Η πρόσβαση των φοιτητριών/ών στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. είναι ανεξάρτητη της οικονομικής τους κατάστασης, η οποία σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής τους στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης (βλ. ενότητα «Τέλη φοίτησης»), οι φοιτήτριες/τές που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του άρθρου 86 του ν. 4957/2022. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ'ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμιση με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής. Οι απαλλασσόμενες/οι φοιτήτριες/τές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του 30% του συνολικού αριθμού των φοιτητριών/ών που εισάγονται στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία». Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό, επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού. Το επισπεύδον Τμήμα ορίζει την Επιτροπή εξέτασης των αιτήσεων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης των μεταπτυχιακών φοιτητριών/ών, η οποία λαμβάνει υπόψη τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια του άρθρου 86 του ν. 4957/2022 και καταθέτει αιτιολογημένη εισήγηση στην Ε.Π.Σ., η οποία αποφασίζει την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης. Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητριών/ών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Δεν δικαιούνται να λάβουν απαλλαγή από την καταβολή τελών φοίτησης όσοι/-ες λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή ή έχουν ήδη απαλλαγεί από την καταβολή τελών φοίτησης σε άλλο Π.Μ.Σ., όπου φοιτούν παράλληλα ή φοίτησαν στο παρελθόν.

Άρθρο 14

Φοιτήτριες/τές με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Φοιτήτριες/τές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποστηρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., τόσο από τη Γραμματεία όσο και από την/τον Σύμβουλο Καθηγήτρια/τή Φοιτητριών/τών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ) και το Κέντρο Συμβουλευτικής των Φοιτητριών/τών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου. Κατά την εγγραφή στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., καταγράφονται σε ειδικό έντυπο στη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (π.χ. κινητικές, μαθησιακές, απώλεια όρασης ή ακοής, προβλήματα υγείας, κ.λπ.) των μεταπτυχιακών φοιτητριών/τών. Οι πληροφορίες αυτές διαβιβάζονται στις/στους συν-Διευθύντριες/ντές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και, ύστερα από σχετική εισήγηση της/του Συμβούλου Καθηγήτριας/τή ΦμΕΕΑ σε συνεργασία με το Κέντρο Συμβουλευτικής των Φοιτητριών/τών, εγκρίνονται από την Ε.Π.Σ. κατάλληλες προσαρμογές που αφορούν στην πρόσβαση στους χώρους του Πανεπιστημίου, στη χρήση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης του Πανεπιστημίου, στη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και των προτεινόμενων συγγραμμάτων, καθώς και στην πρόσβαση στην ψηφιακή πολυτροπική Βιβλιοθήκη AmeliB, και των λοιπών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, στην παρακολούθηση και συμμετοχή στα μαθήματα και στις λοιπές δραστηριότητες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., στην αξιολόγηση και εξέταση της/του φοιτήτριας/τή και σε ό,τι άλλο αφορά στην ομαλή φοίτησή της/του.

Άρθρο 15

Πρόγραμμα Σπουδών

Τα περιγράμματα των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. παρατίθενται στον Οδηγό Σπουδών του, που εγκρίνεται με απόφαση της Ε.Π.Σ. Στην ιστοσελίδα του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δημοσιεύονται ο Κανονισμός Σπουδών, το Πρόγραμμα Σπουδών και τα περιγράμματα των μαθημάτων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System-ECTS), οι υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητριών/τών, καθώς και όλες οι πληροφορίες/ανακοινώσεις που τους αφορούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Για όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., διατηρείται σελίδα στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (ηλεκτρονική τάξη, e-class). Στην ηλεκτρονική τάξη

του κάθε μαθήματος αναρτώνται τα περιγράμματα των μαθημάτων, τα οποία περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα, τις διδακτικές και μαθησιακές μεθόδους, τον τρόπο και τα κριτήρια αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητριών/τών και ενδεικτική βιβλιογραφία. Επιπρόσθετα, στην ηλεκτρονική τάξη κάθε μαθήματος αναρτώνται πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και το περιεχόμενο των διδακτικών ενοτήτων του μαθήματος, τις προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσής του, τις οδηγίες εκπόνησης εργασιών, τη δυνατότητα συμμετοχής των φοιτητριών/τών σε άλλες ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες, το υλικό των διαλέξεων και των εργασιών καθώς και άλλο υποστηρικτικό για τη μελέτη των φοιτητριών/τών υλικό. Τέλος, στην ηλεκτρονική τάξη κάθε μαθήματος αναρτώνται ανακοινώσεις που αφορούν στην οργάνωση του μαθήματος ή άλλες σημαντικές πληροφορίες σύμφωνα με την κρίση του διδάσκοντος.

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής οφείλει να συγκεντρώσει εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS), κατανεμημένες σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, εκ των οποίων οι δέκα (10) αντιστοιχούν στη Διπλωματική Εργασία (Δ.Ε.).

Η Σ.Ε. δύναται να εισηγηθεί στην Ε.Π.Σ. τροποποιήσεις του Προγράμματος Σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας, σύμφωνα και με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

Αναλυτικά, τα προσφερόμενα ανά Εξάμηνο Σπουδών μαθήματα και οι πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε ένα από αυτά έχουν ως εξής:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ		
α/α	1° Εξάμηνο	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	Γεωγραφία του Τουρισμού (Geography of Tourism)	5
2	Οικονομικά του Τουρισμού (Economics of Tourism)	5
3	Μεθοδολογία της Έρευνας (Research Methods)	5
4	Αειφόρος Τουρισμός (Sustainable Tourism)	5
5	Διαχείριση Πολιτισμικής Κληρονομιάς (Heritage Management)	5
6	Μάρκετινγκ Πολιτισμικής Κληρονομιάς (Heritage Marketing)	5
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων 1ου Εξαμήνου		30 ECTS
α/α	2° Εξάμηνο	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	Αναπτυξιακά Προγράμματα Τουρισμού (Tourism Development Plans)	5
2	Διαχείριση Τουριστικών Προορισμών (Destination Management)	5
3	Πολιτισμική Κληρονομιά και Πολιτισμικός Τουρισμός (Heritage and Cultural Tourism)	5
4	Συνθετικό Θέμα (Empirical Project) ή Πρακτική Άσκηση (Internship)	5
5	Διπλωματική Εργασία (Thesis)	10
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων 2ου Εξαμήνου		30 ECTS
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων ECTS		60

Άρθρο 16

Συνθετικό Θέμα/Πρακτική Άσκηση

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου (2ου) εξαμήνου σπουδών οι φοιτήτριες/τές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση σε τουριστικούς ή/και πολιτιστικούς φορείς και επιχειρήσεις. Η Πρακτική Άσκηση στοχεύει στην απόκτηση ειδικών γνώσεων και εργασιακών εμπειριών, καθώς και στην καλλιέργεια επαγγελματικών δεξιοτήτων που άπτονται θεμάτων διοίκησης τουρισμού και αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, σε συνάρτηση με την πολιτισμική κληρονομιά, το περιβάλλον και την κοινωνία, μέσα σε ελεγχόμενο, αλλά πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Η διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης είναι από 12 έως 24 εβδομάδες (μερικής απασχόλησης).

Εναλλακτικά, οι φοιτήτριες/τές μπορούν να παρακολουθήσουν στοχευμένες διαλέξεις στα επιστημονικά πεδία του Τουρισμού και του Πολιτισμού, οι οποίες διοργανώνονται από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Η Πρακτική Άσκηση/Συνθετικό Θέμα αντιστοιχεί σε ένα (1) μάθημα, υποχρεωτικού χαρακτήρα, και αξιολογείται. Τα κριτήρια και οι μέθοδοι αξιολόγησης ανακοινώνονται στις/στους φοιτήτριες/τές στην αρχή του εξαμήνου στο οποίο πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση/Συνθετικό Θέμα και περιγράφονται στη σελίδα του μαθήματος στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, καθώς και στον Κανονισμό της Πρακτικής Άσκησης.

Άρθρο 17

Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητριών/τών

Η αξιολόγηση των φοιτητριών/τών γίνεται με εξετάσεις ή/και με εργασία/ες, γραπτές ή/και προφορικές. Τα κριτήρια, ο τρόπος αξιολόγησης και ο τρόπος υπολογισμού του τελικού βαθμού της/του φοιτήτριας/τή στο μάθημα ανακοινώνονται στην αρχή κάθε εξαμήνου από την/τον υπεύθυνη/ο καθηγήτρια/τή κάθε μαθήματος και περιγράφονται αναλυτικά στη σελίδα του μαθήματος στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της/του καθηγήτριας/τή που είναι υπεύθυνη/ος για το μάθημα. Η βαθμολογία στα μαθήματα υπολογίζεται με βάση κλίμακα από 0 έως 10. Ο βαθμός μπορεί να είναι ακέραιος ή δεκαδικός που στρογγυλοποιείται στο μισό ακέραιης μονάδας. Ελάχιστη επιτυχής βαθμολογία ορίζεται το έξι (06).

Η/Ο φοιτήτρια/τής θεωρείται ότι έχει αποτύχει στο μάθημα όταν: (α) ο τελικός βαθμός της/του στο μάθημα είναι μικρότερος από το έξι (06), (β) δεν έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το μάθημα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στο οποίο προσφέρεται το μάθημα, και (γ) δεν προσέρχεται στην εξέταση. Τονίζεται ότι σε περίπτωση εντοπισμού και διακρίβωσης λογοκλοπής σε εργασία της/του φοιτητή, η εργασία μηδενίζεται.

Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις (3): του Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Κατά τη διάρκεια αυτών των περιόδων δεν πραγματοποιείται διδασκαλία μαθημάτων. Τα θέματα των εξετάσεων σε κάθε μάθημα ορίζονται από την/τον/τις/τους υπεύθυνη/ο/ες/ους καθηγήτρια/τή/ήτριες/ές. Η διάρκεια επεξεργασίας των θεμάτων, κατά τη γραπτή εξέταση, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες. Οι εξετάσεις διεξάγονται με την ευθύνη της/του υπεύθυνης/ου μαθήματος, η/ο οποία/ος παραμένει στο Πανεπιστήμιο καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής τους.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης, η αντιγραφή από βιβλία, σημειώσεις, γραπτό άλλης/ου φοιτήτριας/τή, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων (όπως κινητά τηλέφωνα, υπολογιστής κ.λπ.), η συνεννόηση με άλλες/ους φοιτήτριες/τές ή η παρεμπόδιση της ομαλής διεξαγωγής των εξετάσεων επισύρει μηδενισμό του γραπτού, αφού αυτό σημειωθεί και μονογραφηθεί από την/τον επιτηρήτρια/τή που διαπίστωσε το συμβάν. Στη συνέχεια η σχετική υπόθεση παραπέμπεται στην Ε.Π.Σ.

Εντός δέκα (10) ημερών από τη διεξαγωγή των εξετάσεων ενός μαθήματος, η/ο εξετάστρια/-ής ανακοινώνει τη βαθμολογία στην ηλεκτρονική τάξη καθώς και την ημέρα και ώρα που οι φοιτήτριες/-ές μπορούν να δουν τα γραπτά τους. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διεξαγωγή των εξετάσεων του μαθήματος, η/ο υπεύθυνη/ος για το μάθημα καθηγήτρια/τής υποβάλλει και οριστικοποιεί, μέσω του φοιτητολογίου, το βαθμολόγιο του μαθήματος. Εν συνεχεία, μέσω της διαδικτυακής πύλης των φοιτητριών/ών του φοιτητολογίου, η βαθμολογία καθίσταται ανακοινώσιμη στις/στους φοιτήτριες/τές.

Σε περίπτωση που η τελική αξιολόγηση της επίδοσης της/του φοιτήτριας/τή σε κάποιο μάθημα προκύπτει από -ή/και από- άλλες δραστηριότητες (π.χ. παράδοση ή/και παρουσίαση εργασιών, παρακολούθηση μαθημάτων ή/και σεμιναρίων κ.ά.) θα πρέπει, μέχρι την εξεταστική περίοδο, η/ο φοιτήτρια/τής να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το σύνολο των δραστηριοτήτων που της/του ανατέθηκαν, προκειμένου να εξαχθεί και να ανακοινωθεί ο τελικός βαθμός της/του στο μάθημα αυτό.

Σε περίπτωση αποτυχίας της/του μεταπτυχιακής/ού φοιτήτριας/τή στις εξετάσεις παρέχεται η δυνατότητα να επανεξεταστεί στο ίδιο μάθημα κατά την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους ή, ακόμα, να παραδώσει τυχόν εκκρεμείς εργασίες ή να ολοκληρώσει άλλες δραστηριότητες που της/του έχουν ανατεθεί από την/τον διδάσκουσα/ντα και σχετίζονται με την αξιολόγησή της/του. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης του συνόλου των παραπάνω υποχρεώσεων της/του φοιτήτριας/ητή στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα, η συμμετοχή της/του στο μάθημα αυτό θεωρείται ανεπιτυχής.

Αν η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής αποτύχει και στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου, και συνεπώς θεωρείται, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή της/του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π./ερευνητριών/τών των συνεργαζόμενων φορέων οι οποίες/οι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από την Ε.Π.Σ. Από την επιτροπή εξαιρείται η/ο υπεύθυνος/α για το μάθημα καθηγήτρια/τής. Η επιτροπή είναι αρμόδια να αποφασίσει τη διαδικασία επανεξέτασης της/του φοιτήτριας/τή. Η εξέταση από την επιτροπή πραγματοποιείται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για επανεξέταση της/του φοιτήτριας/τή. Σε περίπτωση αποτυχίας της/του φοιτήτριας/τή στην εξέτασή της/του από την τριμελή επιτροπή, η Ε.Π.Σ. δύναται να αποφασίσει κατά περίπτωση, και μετά από συνεκτίμηση της συνολικής πορείας της/του φοιτήτριας/τή, την εκ νέου παρακολούθηση του μαθήματος από την/τον φοιτήτρια/τή ή τη διαγραφή του από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση που η/ο φοιτήτρια/τής δεν υποβάλλει αίτηση για ορισμό τριμελούς επιτροπής, η Ε.Π.Σ. δύναται να αποφασίσει κατά περίπτωση, και μετά από συνεκτίμηση της συνολικής πορείας της/του φοιτήτριας/τή, την εκ νέου παρακολούθηση του μαθήματος από την/τον φοιτήτρια/τή.

Σε περίπτωση ελλιπούς φοίτησης (μικρότερης από το 75% της συνολικής διάρκειας του μαθήματος), η/ο φοιτήτρια/τής υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα, αναλαμβάνοντας επίσης εκ νέου τις απαιτούμενες από την/τον διδάσκουσα/ντα εργασίες ή άλλες δραστηριότητες. Σε περίπτωση μη τήρησης των ανωτέρω μετά το πέρας του προβλεπόμενου από τον νόμο χρονικού διαστήματος, το θέμα παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., η οποία εισηγείται την οριστική διαγραφή της/του φοιτήτριας/τή από τα μητρώα του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Αν η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής έχει διάγνωση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, εφαρμόζονται κατάλληλες προσαρμογές στη διαδικασία αξιολόγησης της προόδου της/του (π.χ. παροχή επιπλέον χρόνου, διαλείμματος, κ.ά.) με σκοπό τη διασφάλιση συνθηκών ισότιμης συμμετοχής. Οι προσαρμογές αυτές εγκρίνονται από τις/τους συν-Διευθύντριες/ντές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και τη Σ.Ε. Τονίζεται ότι οι προσαρμογές αυτές είναι τέτοιες ώστε να μην αλλοιώνονται τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας εξέτασης που εφαρμόζεται στις/στους φοιτήτριες/τές.

Ο τελικός βαθμός του Δ.Μ.Σ. προκύπτει από τη βαθμολογία της/του φοιτήτριας/τή στα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και στη Δ.Ε. με βάση τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας. Αναλυτικά, ο τελικός βαθμός είναι το άθροισμα της μέσης βαθμολογίας της/του φοιτήτριας/τή στα μαθήματα πολλαπλασιαζόμενης με τον συντελεστή 0,6 και της μέσης βαθμολογίας στη Δ.Ε. πολλαπλασιαζόμενης με τον συντελεστή 0,4. Ο βαθμός του Δ.Μ.Σ. εξάγεται με προσέγγιση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο και χαρακτηρίζεται, με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα:

- Άριστα: 10,0 έως 8,45
- Λίαν καλώς: 8,44 έως 6,95
- Καλώς: 6,94 έως 6,0

Άρθρο 18

Διπλωματική εργασία

Για την ολοκλήρωση των σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» απαιτείται η επιτυχής εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.).

Πριν την ανάληψη της Δ.Ε., η/ο φοιτήτρια/τής θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου, πλην το ανώτερο δύο (2).

Η Δ.Ε. κατατίθεται και βαθμολογείται μετά την ολοκλήρωση όλων των διδακτικών και οικονομικών υποχρεώσεων των φοιτητριών/τών. Η Δ.Ε. αντιστοιχεί σε δέκα (10) Πιστωτικές Μονάδες (ECTS), οι οποίες αντιπροσωπεύουν φόρτο εργασίας δύο (2) μαθημάτων πλήρους φοίτησης.

Ο ανώτατος αριθμός Δ.Ε. που μπορεί κάθε διδάσκουσα/ων να επιβλέπει ανά ακαδημαϊκό έτος στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται σε τρεις (3). Η σχετική απόφαση λαμβάνεται από την Ε.Π.Σ.

Στην αρχή του εαρινού εξαμήνου και σε χρονικό περιθώριο που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία, οι φοιτήτριες/τές καταθέτουν ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. αίτηση με το θέμα της Δ.Ε. τους, αφού προηγουμένως έχουν επικοινωνήσει και συνεργαστεί με τις/τους διδάσκουσες/ντες και έχουν λάβει τη

σύμφωνη γνώμη τους. Η Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. κοινοποιεί σε διδάσκουσες/ντες τη λίστα των δηλωθέντων θεμάτων Δ.Ε., για να ελέγξουν τα θέματα που τους αφορούν και να, προτείνουν δύο (2) ακόμα διδάσκουσες/ντες προκειμένου να συγκροτηθεί η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή για την αξιολόγηση της Δ.Ε. Τα θέματα Δ.Ε. και οι τριμελείς επιτροπές ανακοινώνονται και εγκρίνονται από την Ε.Π.Σ. και κοινοποιούνται στις/στους φοιτήτριες/ές από την Γραμματεία.

Πέραν της/του επιβλέπουσας/ντος, στην τριμελή επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη της οι διδάσκουσες/ντες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.:

[1] Μέλη Δ.Ε.Π./ερευνητριες/τές των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων,

[2] ερευνητριες/τές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένων Ερευνητικών Κέντρων ή Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος και διαθέτουν αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο,

[3] μέλη Ε.Δ.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων,

[4] διδάκτορες.

Γενικότερα, η/ο επιβλέπουσα/ων καθηγήτρια/τής παρακολουθεί συστηματικά την πορεία εκπόνησης και ολοκλήρωσης της Δ.Ε. της/του φοιτήτριας/τή, την/τον οποία/ο οφείλει να καθοδηγεί με συγκεκριμένες παρατηρήσεις, σχόλια, προτάσεις και διορθώσεις με στόχο την επίτευξη, κατά το δυνατόν, ποιοτικότερου αποτελέσματος. Σε περίπτωση που η/ο φοιτήτρια/τής δεν είναι συνεπής στη συνεργασία της/του με την/τον επιβλέπουσα/ντα, η/ο τελευταία/ος δύναται να αιτηθεί στη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. λήξη της συνεργασίας της/του με την/τον συγκεκριμένη/ο φοιτήτρια/τή. Στην περίπτωση αυτή η/ο φοιτήτρια/τής θα πρέπει να διερευνήσει τη δυνατότητα συνεργασίας με άλλη/ον επιβλέπουσα/ντα καθηγήτρια/τή.

Για να αξιολογηθεί η Δ.Ε. η/ο φοιτήτρια/τής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η δημόσια υποστήριξη των Δ.Ε. πραγματοποιείται τρεις (3) φορές τον χρόνο στο τέλος των εξεταστικών περιόδων. Προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία προγραμματισμού της, θα πρέπει προηγουμένως η/ο φοιτήτρια/τής να έχει έρθει σε συνεννόηση με την/τον επιβλέπουσα/ντα καθηγήτρια/τή. Αφού λάβει την έγκριση της/του επιβλέπουσας/ντος και ενημερωθεί σχετικά η Γραμματεία για την ημέρα και ώρα υποστήριξης, δύναται να προχωρήσει η διαδικασία υποστήριξης της Δ.Ε. από την/τον φοιτήτρια/τή. Η Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δημοσιοποιεί το γεγονός με την κυκλοφορία ηλεκτρονικής ανακοίνωσης στην ακαδημαϊκή κοινότητα.

Σε προκαθορισμένη ημέρα και ώρα γίνεται δημόσια υποστήριξη της Δ.Ε., διάρκειας τριάντα (30) λεπτών ενώπιον της τριμελούς επιτροπής, η οποία στη συνέχεια καταθέτει στη Γραμματεία την τελική βαθμολογία της εργασίας.

Σε περίπτωση απόρριψης της Δ.Ε. καθορίζεται νέα ημερομηνία αξιολόγησης, τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά την πρώτη κρίση. Κατά το διάστημα αυτό η/ο φοιτήτρια/τής έχει υποχρέωση να κάνει τυχόν διορθώσεις που ζήτησε η τριμελής επιτροπή.

Σε περίπτωση επανάληψης της απόρριψης της Δ.Ε., η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής χάνει τη φοιτητική της/του ιδιότητα και αποβάλλεται από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Σημειώνεται ότι μόνο σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος υγείας - και αφού η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής έχει προσκομίσει το/τα σχετικό/ά παραστατικό/ά -, υπάρχει η δυνατότητα η Ε.Π.Σ. να εγκρίνει παράταση των μεταπτυχιακών του σπουδών για ένα (1) επιπλέον ακαδημαϊκό εξάμηνο. Μετά την εκπνοή και της παραπάνω χρονικής παράτασης και σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης και αξιολόγησης της Δ.Ε., η/ο μεταπτυχιακή/ός φοιτήτρια/τής χάνει τη φοιτητική της/του ιδιότητα και διαγράφεται από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Μετά την επιτυχή δημόσια υποστήριξη της Δ.Ε. η/ο φοιτήτρια/τής υποχρεούται να αποθέσει την εργασία σε ηλεκτρονική μορφή στο Ιδρυματικό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου. Οι φοιτήτριες/τές για τη συγγραφή της εργασίας τους θα πρέπει να ακολουθήσουν τον Οδηγό (template) που έχει δημιουργήσει η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Ιδρύματος. Οδηγίες για τον τρόπο συγγραφής και κατάθεσης της εργασίας παρέχονται από τη Βιβλιοθήκη κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων εκπαίδευσης χρηστών που πραγματοποιεί, ενώ είναι διαθέσιμες και στον δικτυακό της τόπο. Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης των Δ.Ε. των φοιτητριών/τών στο δικτυακό τόπο του Τμήματος ή/και σε διαδικτυακώς προσβάσιμα αποθετήρια ψηφιακών εγγράφων στα οποία συμμετέχει το Τμήμα.

Τα πνευματικά δικαιώματα που απορρέουν από την εκπόνηση Δ.Ε. ανήκουν από κοινού και εξ ίσου στην/ στον μεταπτυχιακή/ό φοιτήτρια/τή, στην/στον επιβλέπουσα/ντα και στα συνεργαζόμενα Τμήματα και το IREST, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε περίπτωση που η έρευνα έχει χρηματοδοτηθεί από ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος. Θεωρείται αυτονόητο ότι η Δ.Ε. είναι πρωτότυπο έργο της/του φοιτήτριας/τή, ο οποίος την υποβάλλει προς κρίση στις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 19

Ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης της Διπλωματικής Εργασίας

Η αξιολόγηση της Δ.Ε. γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- i. Την πληρότητα και την ποιότητα του περιεχομένου της,
- ii. τον βαθμό κατανόησης του θέματος και ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του,
- iii. την τοποθέτησή του σε σχέση με τη διεθνή βιβλιογραφία,
- iv. την επιτυχή δημόσια υποστήριξη και εξέταση.

Ειδικότερα, η Δ.Ε. θα πρέπει να:

- [1] Είναι βιβλιογραφικά τεκμηριωμένη και μεθοδολογικά ακριβής,
- [2] αποτυπώνει με σαφήνεια τους στόχους και τα ερευνητικά της ερωτήματα,
- [3] διακρίνεται από εκφραστική σαφήνεια και λογική διάρθρωση,
- [4] παράγει μεθοδολογικά ορθά ερευνητικά πορίσματα και συγκριτικά συμπεράσματα σε σχέση με τα αντίστοιχα της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας,
- [5] αποτελεί ενδιαφέρουσα μελέτη για την ακαδημαϊκή κοινότητα, με επιστημονικές προτάσεις χρήσιμες στον επαγγελματικό χώρο αναφοράς της/του συγγραφέα,
- [6] παράγει επιστημονικό προϊόν δημοσιεύσιμο σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά ή/και ανακοινώσιμο σε διεθνή και εθνικά επιστημονικά συνέδρια,
- [7] δημιουργεί τις επιστημονικές και ερευνητικές προϋποθέσεις για περαιτέρω μελέτη και έρευνα σχετικά με το θέμα που διαπραγματεύεται.

Άρθρο 20

Είδη Διπλωματικής Εργασίας και οδηγίες συγγραφής

Η Δ.Ε. εκπονείται ατομικά και συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός θέματος, στηρίζεται στη διαθέσιμη τεχνολογία και υπάρχουσα βιβλιογραφία και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, η Δ.Ε. αποτελεί επιστημονικό πόνημα ακαδημαϊκών προδιαγραφών, που προσφέρει στην/στον μεταπτυχιακή/ό φοιτήτρια/τή την ευκαιρία να αναδείξει και να προβάλει τις επιστημονικές, συγγραφικές και ερευνητικές της/του ικανότητες τις οποίες καλλιέργησε κατά τη διάρκεια της φοίτησής της/του στο Δ.Δ.Π.Μ.Σ., υπό την καθοδήγηση των καθηγητριών/τών της/του και ειδικότερα της/του επιβλέπουσας/ντος καθηγήτριας/τή και της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η Δ.Ε. πρέπει να είναι γραμμένη στην Αγγλική, περιλαμβάνοντας μία εκτεταμένη περίληψη στην Ελληνική.

Η Δ.Ε., ανάλογα με τα επιστημονικά ερωτήματα της/του ερευνήτριας/τή καθώς και την ερευνητική μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί, δύναται να ανήκει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

[1] Βιβλιογραφική ανασκόπηση. Επικεντρώνεται σε ένα ερευνητικό ερώτημα με σκοπό την κριτική ανάλυση, την αξιολόγηση, τη συλλογή και σύνθεση υψηλής ποιότητας δημοσιευμένων ερευνητικών ευρημάτων και επιχειρημάτων σχετικών με το ερώτημα αυτό. Η διαδικασία σχεδιασμού και ολοκλήρωσης μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης προϋποθέτει μια σειρά από σύνθετες γνωστικές διεργασίες και δεξιότητες, όπως κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, αξιολόγηση, σύνθεση και δημιουργική-κριτική σκέψη. Βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτής της κατηγορίας Δ.Ε. αποτελούν ο προσδιορισμός του σκοπού και του εύρους της επισκόπησης, ο καθορισμός των διαδικασιών και πηγών βιβλιογραφικής αναζήτησης (π.χ. βασικοί όροι βιβλιογραφικής αναζήτησης, ηλεκτρονικές βάσεις επιστημονικών δεδομένων), καθώς και μελετών συναφών προς τον σκοπό της επισκόπησης, η εκτίμηση της συνάφειας των δημοσιευμένων ερευνών με το ερευνητικό ερώτημα της ανασκόπησης, η συγκέντρωση, η σύνθεση και η συζήτηση των αποτελεσμάτων, η διατύπωση προτάσεων για περαιτέρω έρευνα. Καθίσταται σαφές ότι Δ.Ε. αυτής της κατηγορίας που δεν τηρούν τα παραπάνω ποιοτικά κριτήρια και περιορίζονται στην περιγραφική μόνο αποτύπωση βιβλιογραφικών ή/και ερευνητικών δεδομένων δεν γίνονται αποδεκτές προς εξέταση.

[2] Εμπειρική έρευνα. Δ.Ε. αυτού του τύπου αποσκοπούν στην απάντηση ερευνητικών ερωτημάτων μέσα από ενδεδειγμένη θεωρητική τεκμηρίωση και χρήση ποσοτικών ή ποιοτικών ή μεικτών μεθοδολογικών ερευνητικών σχεδιασμών. Η διαδικασία σχεδιασμού και ολοκλήρωσης μιας εμπειρικής έρευνας προϋποθέτει την κατανόηση των παραμέτρων που σχετίζονται με αυτή, όπως η αντίληψη της πραγματικότητας, ο στόχος, ο τρόπος μελέτης του υπό εξέταση φαινομένου, το δείγμα, η μορφή και η ανάλυση των δεδομένων, η δημιουργική φάση της έρευνας, ο ρόλος των συμμετεχουσών/όντων, ο βαθμός ανάμειξης της/του ερευνήτριας/τή στα αποτελέσματα, η διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας και η μέγιστη συνεισφορά της. Βασικά ποιοτικά κριτήρια αυτής της κατηγορίας Δ.Ε. είναι η ύπαρξη θεωρητικής τεκμηρίωσης, η διατύπωση ερευνητικού σκοπού, η περιγραφή της μεθόδου συλλογής δεδομένων, η αξιοπιστία των ερευνητικών εργαλείων, η παρουσίαση και συζήτηση των αποτελεσμάτων και η συμβολή της έρευνας στην επιστήμη.

Η Δ.Ε. θα πρέπει να πληροί τους βασικούς κανόνες παρουσίασης ενός επιστημονικού άρθρου. Πληροφορίες σχετικές με τη δομή της εργασίας και την τελική μορφή της υπάρχουν αναλυτικά στον ιστότοπο της Βιβλιοθήκης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 21

Τρόπος βαθμολόγησης της Διπλωματικής Εργασίας

Ο βαθμός της Δ.Ε. προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών (3) εξεταστών και είναι ακέραιος ή δεκαδικός αριθμός που στρογγυλοποιείται στο μισό της ακέραιης μονάδας. Οι βαθμοί των τριών (3) εξεταστών είναι ακέραιοι ή δεκαδικοί που στρογγυλοποιούνται στο μισό της ακέραιης μονάδας. Η εξέταση είναι επιτυχή αν ο τελικός βαθμός είναι ανώτερος ή ίσος του έξι (6).

Ειδικότερα, η κλίμακα της βαθμολογίας κατά την αξιολόγηση της Δ.Ε. είναι η εξής:

- 09 έως 10: Άριστη εργασία με επιστημονικά άρτιο θεωρητικό υπόβαθρο, βιβλιογραφική επάρκεια, μεθοδολογική αρτιότητα, ενδιαφέροντα ερευνητικά πορίσματα και στοιχεία πρωτοτυπίας. Διαθέτει τις προϋποθέσεις άμεσης δημοσίευσης σε έγκριτο ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο επιστημονικό περιοδικό ή παρουσίασης σε ελληνικό ή διεθνές επιστημονικό συνέδριο.

- 07 έως 08: Εργασία καλής έως και πολύ καλής ποιότητας, με ικανοποιητική βιβλιογραφική τεκμηρίωση, μεθοδολογική επάρκεια και ενδιαφέροντα ερευνητικά πορίσματα. Θα μπορούσε να δημοσιευθεί σε ελληνικό ή ξενόγλωσσο επιστημονικό περιοδικό ή να παρουσιαστεί σε ελληνικό ή διεθνές επιστημονικό συνέδριο με πρόσθετη βιβλιογραφική τεκμηρίωση και, ενδεχομένως, με περαιτέρω ερευνητική επεξεργασία.

- 06: Εργασία μέτριας ποιότητας. Αν και παρουσιάζει επιστημονική δυναμική, εμφανίζει δομικές ή και μορφικές ατέλειες, βιβλιογραφικά κενά και μεθοδολογική οριακότητα. Συνεπώς, η εργασία καλύπτει σε μέτριο βαθμό τις προδιαγραφές ενός δημοσιεύσιμου επιστημονικού πονήματος.

- < 06: Εργασία μη ικανοποιητικής ποιότητας, με προβλήματα βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης και μεθοδολογικής προσέγγισης. Παρουσιάζει δομικά κενά, ισχνή εννοιολογική συνοχή και ασάφεια ή ελλειμματικότητα σε ό,τι αφορά στα ερευνητικά της ευρήματα. Απαιτείται περαιτέρω ευρεία και ουσιαστική επεξεργασία και επανυποβολή της για εκ νέου αξιολόγηση από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή.

Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης, η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή σε συνεδρίασή της αποφασίζει εάν:

[1] Η/Ο υποψήφιος/ος μπορεί να αποκτήσει άμεσα τον τίτλο σπουδών χωρίς να απαιτούνται βελτιωτικές διορθώσεις.

[2] Η/Ο υποψήφιος/ος μπορεί να αποκτήσει τον τίτλο σπουδών μετά την πραγματοποίηση των υποδεικνυόμενων από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή περιορισμένων διορθώσεων - βελτιωτικών προτάσεων.

[3] Η/Ο υποψήφιος/ος μπορεί να αποκτήσει τον τίτλο σπουδών με την προϋπόθεση ότι θα πραγματοποιήσει πρώτα τις υποδεικνυόμενες από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή εκτεταμένες βελτιωτικές αλλαγές-διορθώσεις στο κείμενο της εργασίας της/του και αφού υπάρξει η σύμφωνη γνώμη και η τελική έγκριση των μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

[4] Η/Ο υποψήφιος/ος δεν μπορεί να αποκτήσει άμεσα τον τίτλο σπουδών καθώς θα πρέπει να επανυποβάλει σε επόμενη εξεταστική περίοδο την εργασία της/του, προκειμένου να την υποστηρίξει εκ νέου ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Σε περίπτωση απόρριψης της Δ.Ε., καθορίζεται νέα ημερομηνία εξέτασης.

Άρθρο 22

Λογοκλοπή

Η λογοκλοπή κατά τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας, όπως είναι η Δ.Ε., αποτελεί σοβαρότατο ηθικό και νομικό παράπτωμα. Η λογοκλοπή εμφανίζεται με ποικίλες μορφές, σημαίνει δε κυρίως αντιγραφή φράσεων, απόψεων και ιδεών άλλων μελετητριών/ών-επιστημόνων χωρίς παραπομπή στο έργο και στο όνομά τους. Αποτελεί ηθικό παράπτωμα καθώς η/ο συγγραφέας οικειοποιείται ξένο συγγραφικό υλικό και το παρουσιάζει ως δικό της/του μέσω της χρησιμοποίησης στο σύγγραμμά της/του αυτούσιων φράσεων, ιδεών, προτάσεων, συμπερασμάτων, ερευνητικών εργαλείων, σχεδίων κ.ά. Επίσης, αποτελεί και σοβαρότατο νομικό παράπτωμα διότι αποτελεί κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας, γεγονός που επιφέρει αυστηρές ποινικές κυρώσεις, εφόσον διακριβωθεί. Η/Ο φοιτήτρια/τής με ενυπόγραφη υπεύθυνη δήλωσή της/του, η οποία θα είναι ενσωματωμένη στο αρχή του σώματος της Δ.Ε., θα βεβαιώνει ότι η εργασία που κατέθεσε προς εξέταση συνεγράφη αποκλειστικά από την/τον ίδια/ο και ότι η/ο ίδια/ος αναλαμβάνει πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου κατά την περίπτωση που αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν ανήκει στην/ στον ίδια/ο αλλά είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας. Τονίζεται ότι σε περίπτωση εντο-

πισμού και διακρίβωσης λογοκλοπής σε Δ.Ε., η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή οφείλει να μηδενίσει τη Δ.Ε. Σημειώνεται ότι τα μέλη του διδακτικού προσωπικού του Ιδρύματος διαθέτουν πρόσβαση στο λογισμικό αποφυγής λογοκλοπής Turnitin, το οποίο τους δίνει τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε έλεγχο ομοιότητας των διπλωματικών εργασιών σε σχέση με τη βάση δεδομένων ελεύθερων και συνδρομητικών πηγών και προγενέστερων εργασιών/διατριβών.

Άρθρο 23

Διδάσκοντες - Ανάθεση Διδασκαλίας των Μαθημάτων

Οι διδάσκουσες/ντες στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. προέρχονται από μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και ομότιμες/-οι Καθηγήτριες/-ές ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων ή άλλων Τμημάτων/Ιδρυμάτων, καθώς και ερευνήτριες/τές του IREST ή διδάσκουσες/ντες σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4957/2022 (Α' 141). Όλες/οι οι διδάσκουσες/ντες πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Η Ε.Π.Σ. μετά από εισήγηση της/του/των συν-Διευθύντριας/ή/ντριών/ών και της Σ.Ε., αξιολογεί τις ανάγκες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. σε διδακτικό προσωπικό και αναθέτει με απόφασή της το διδακτικό έργο του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. στις ανωτέρω κατηγορίες διδασκουσών/-όντων. Για κάθε μάθημα του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. ορίζονται έως δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνήτριες/τές ως υπεύθυνες/οι μαθήματος. Μέλος Δ.Ε.Π. άλλου Πανεπιστημίου εκτός των συνεργαζόμενων ή εξωτερική/ός συνεργάτης δύναται να είναι Υπεύθυνη/ος σε ένα μάθημα.

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας μαθήματος που της/του έχει ανατεθεί, η/ο διδάσκουσα/ων ή οι συν-διδάσκουσες/ντες μπορεί να προσκαλέσουν ομιλήτριες/τές κατ' εξαίρεση, για να πραγματοποιήσουν έως και δύο (2) σεμιναριακές διαλέξεις συνολικά, εφόσον έχουν ενημερώσει σχετικά τις/τους συν-Διευθύντριες/ές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και έχουν εγκρίνει το σχετικό αίτημα.

Οι ειδικοί όροι και προϋποθέσεις για την πρόβλεψη αμοιβής/αποζημίωσης για όλες τις κατηγορίες διδασκουσών/-όντων στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. καθορίζονται σύμφωνα με το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και απόφαση της Ε.Π.Σ. στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Άρθρο 24

Υποχρεώσεις διδασκουσών/-όντων

Κάθε διδάσκουσα/ων στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. έχει την υποχρέωση:

[1] Να κατανοεί τη βασική αρχή ότι επίκεντρο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος είναι η υπό διαμόρφωση προσωπικότητα της/του υποψήφιας/ου επιστήμονα και ο σεβασμός της χωρίς όρους και διακρίσεις.

[2] Να προασπίζει την αξία και το κύρος της επιστημονικής και ερευνητικής διαδικασίας, οριοθετώντας με σαφήνεια κάθε φορά την ενδεδειγμένη πορεία κατάκτησης της επιστημονικής γνώσης.

[3] Να προεκτείνει διαρκώς τους γνωστικούς του ορίζοντες και να ενημερώνεται συχνά για θέματα που άπτονται του επιστημονικού του πεδίου, προκειμένου να είναι σε θέση να προσφέρει σύνθετη, διεπιστημονική και σύγχρονη γνώση.

[4] Να είναι προσιτή/ός και συνεργάσιμη/ος με τις/τους μεταπτυχιακές/ούς φοιτήτριες/τές και να προσφέρει χωρίς διακρίσεις τις γνώσεις και τις εμπειρίες της/του.

[5] Να παρουσιάζει σαφές σχέδιο μαθήματος με οδηγίες, βιβλιογραφία και εμπλουτισμένο θεματολόγιο σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ώστε η διδακτέα ύλη να καλύπτει επαρκώς τις επιστημονικές απαιτήσεις του αντικειμένου.

[6] Να ανακοινώνει τα αποτελέσματα εξετάσεων, εργασιών, εργαστηριακών ασκήσεων και άλλων αξιολογήσεων εντός δεκαπέντα (15) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής τους και να επιτρέπει την πρόσβαση των φοιτητριών/ών στα γραπτά τους μετά τη διόρθωση.

[7] Να έχει την τελική ευθύνη της επιλογής του θέματος έρευνας για κάθε μια/έναν από τις/τους υπό επίβλεψη μεταπτυχιακές/ούς φοιτήτριες/τές και να εξαντλεί τις δυνατότητες επιτυχούς έκβασής της ανεξάρτητα από τον υπόλοιπο φόρτο εργασίας.

[8] Να ενημερώνει έγκαιρα τις/τους συν-Διευθύντριες/ντές του Προγράμματος σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο αδυνατεί να συνεχίσει την επίβλεψη μιας/ενός φοιτήτριας/τή, ώστε η επίβλεψη να ανατίθεται σε άλλη/ον διδάσκουσα/-οντα.

[9] Να αποδέχεται τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που εισάγει το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

[10] Να διαθέτει χρόνο για προσωπική επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/τές και την υποστήριξή τους στο πλαίσιο του θεσμού του Ακαδημαϊκού Συμβούλου (βλ. Παράρτημα Ι, «Κανονισμός Λειτουργίας Θεσμού Ακαδημαϊκού Συμβούλου»).

Άρθρο 25

Αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκουσών/όντων

Για τη διασφάλιση της ποιότητας και τη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκουσας/οντος από τις/τους μεταπτυχιακές/ούς φοιτήτριες/τές.

Οι φοιτήτριες/τές συμπληρώνουν ερωτηματολόγιο μέσω του οποίου αξιολογούν την/τον διδάσκουσα/οντα ή τις/τους διδάσκουσες/οντες του κάθε μαθήματος καθώς και το μάθημα, με τη βοήθεια κλίμακας Likert και μέσω αυτών «βαθμολογούν» από το «καθόλου» έως και το «πάρα πολύ».

Το ερωτηματολόγιο κοινοποιείται στις/στους φοιτήτριες/τές πριν την περάτωση του μαθήματος μέσω ειδικά διαμορφωμένης πλατφόρμας και η συμπλήρωσή του είναι ανώνυμη. Η επεξεργασία των ερωτηματολογίων είναι ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην/στον Πρόεδρο του Τμήματος, στις/στους συν-Διευθύντριες/ντές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και στις/στους διδάσκουσες/οντες μέσω κωδικοποιημένων φύλλων.

Οι συν-Διευθύντριες/ντές του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και η Σ.Ε. είναι αρμόδιες/οι να προχωρήσουν, σε συνεργασία με τις/τους διδάσκουσες/οντες στην κατάρτιση εισήγησης για τη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπου απαιτείται, με βάση την αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.

Τα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται τόσο η επιστημονική όσο και η διδακτική ικανότητα των διδασκουσών/όντων είναι τα ακόλουθα:

- [1] Συνέπεια στους χρόνους έναρξης και λήξης του μαθήματος
- [2] Γνώση του περιεχομένου του μαθήματος
- [3] Οργάνωση και ρυθμός μαθήματος
- [4] Γλωσσική σαφήνεια
- [5] Χρήση παραδειγμάτων-Χρήση οπτικοακουστικών μέσων στη διδασκαλία
- [6] Παροχή κατάλληλου βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού
- [7] Σύνδεση του μαθήματος με σύγχρονα ερευνητικά και επιστημονικά δεδομένα
- [8] Ενθουσιασμός - Ενδιαφέρον
- [9] Παροχή ανατροφοδότησης και καθοδήγησης στις/στους φοιτήτριες/τές
- [10] Ενθάρρυνση της συμμετοχής των φοιτητριών/τών στο μάθημα
- [11] Βαθμός ανταπόκρισης στις ανάγκες και δυνατότητες των φοιτητριών/τών
- [12] Συνεργασία με τις/τους φοιτήτριες/τές.

Οι μεταπτυχιακές/οί φοιτήτριες/τές αξιολογούν τη διδασκαλία των μαθημάτων που παρακολούθησαν στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών τους σπουδών ως προς τους ακόλουθους άξονες:

- [1] Περιεχόμενο του μαθήματος
- [2] Διάρθρωση του μαθήματος
- [3] Στόχοι του μαθήματος
- [4] Χρησιμότητα του μαθήματος
- [5] Ύλη του μαθήματος
- [6] Τρόπος αξιολόγησης του μαθήματος
- [7] Προτεινόμενη Βιβλιογραφία του μαθήματος
- [8] Λειτουργία και οργάνωση της ηλεκτρονικής τάξης του μαθήματος
- [9] Αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες.

Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη των απερχόμενων συν-Διευθυντριών/ντών, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στους συνεργαζόμενους φορείς.

Η εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και η διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας θα γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Τέλος, για τη βελτίωση γενικότερα της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών, το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. εφαρμόζει συγκεκριμένα στάδια διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων των φοιτητριών/-τριών, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας Μηχανισμού Διαχείρισης Παραπόνων και Ενστάσεων, όπως έχει εγκριθεί από την Ε.Π.Σ. του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 26 Τέλη φοίτησης

Το ύψος των τελών φοίτησης που αντιστοιχεί συνολικά σε κάθε νεοεισερχόμενη/ο φοιτήτρια/τή ανέρχεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων πενήντα τριών (4,253) ευρώ και καταβάλλεται σε προκαθορισμένες δόσεις. Το ακριβές ποσό των τελών φοίτησης για κάθε έτος δύναται να επανεξετάζεται και να αποφασίζεται από την Ε.Π.Σ.

Συγκεκριμένα, κάθε νεοεισερχόμενη/ος φοιτήτρια/τής καταβάλλει στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο το ποσό των 3.900 ευρώ, εκ του οποίου το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο μεταφέρει στο Paris 1 το ποσό των 700 ευρώ, που αντιστοιχεί στα διοικητικά έξοδα που επιβαρύνουν το Paris 1 για τη διαχείριση του διπλού Πτυχίου. Το ποσό αυτό δεν έχει την έννοια των «τελών φοίτησης» του άρθρου 86 του ν. 4957/2022, αλλά αποτελεί ξεχωριστό ποσό που καταβάλλεται στο Paris 1 για τις διοικητικές του διαδικασίες.

Επιπλέον, οι νεοεισερχόμενες/οι φοιτήτριες/τές, καθώς και εκείνοι που δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους στον ελάχιστο χρόνο φοίτησης (δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα), καταβάλλουν απευθείας στο Paris 1 το ποσό που αντιστοιχεί στην ετήσια εγγραφή ή επανεγγραφή τους στο Paris 1 (DIU: University Registration fees), αντίστοιχα. Το ύψος των τελών εγγραφής/επανεγγραφής στο Paris 1 καθορίζεται από τη Γαλλία σε εθνικό επίπεδο και ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων σαράντα τεσσάρων (244) ευρώ (για το έτος 2025), υπόκειται σε αλλαγές και κατατίθεται απευθείας από τις/τους φοιτήτριες/-ές στο Paris 1. Επιπρόσθετα, οι ανωτέρω οφείλουν επίσης να καταβάλουν την Εισφορά για τη Φοιτητική και Πανεπιστημιακή Ζωή (CVEC) απευθείας μέσω της γαλλικής δημόσιας ψηφιακής πύλης που εξυπηρετεί τον συγκεκριμένο σκοπό (<https://cvec.etudiant.gouv.fr/>). Η καταβολή της CVEC αποτελεί υποχρεωτική προϋπόθεση τόσο για τη διοικητική όσο και για την ακαδημαϊκή εγγραφή στο Πανεπιστήμιο Paris 1. Το ποσό της CVEC, που αναπροσαρμόζεται ετησίως με διάταγμα του Γαλλικού Υπουργείου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας, ανήλθε ενδεικτικά σε εκατόν τρία ευρώ (103€) για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 για κάθε εγγραφή σε γαλλικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η καταβολή της CVEC αποτελεί υποχρεωτική προϋπόθεση τόσο για τη διοικητική όσο και για την ακαδημαϊκή εγγραφή στο Πανεπιστήμιο Paris 1.

Τα ποσά που αφορούν στα τέλη εγγραφής/επανεγγραφής (DIU) και στην Εισφορά CVEC δεν έχουν την έννοια των «τελών φοίτησης» του άρθρου 86 του ν. 4957/2022, αλλά αποτελούν ξεχωριστά ποσά που καταβάλλονται απευθείας στις αρμόδιες γαλλικές διοικητικές αρχές και σχετίζονται με τη διοικητική και ακαδημαϊκή εγγραφή των φοιτητριών/των στο Paris 1.

Επισημαίνεται ότι όσες/οι φοιτήτριες/τές πληρούν τις προϋποθέσεις σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, δεν απαλλάσσονται από την καταβολή των ανωτέρω διοικητικών εξόδων του Paris 1 (700€), ούτε από τα τέλη εγγραφής/επανεγγραφής (DIU) τους και την Εισφορά CVEC στο Paris 1. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενες/οι φοιτήτριες/τές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητριών/τών που εισάγονται στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. (βλ. Άρθρο 13 «Απαλλαγή από τέλη φοίτησης»).

Η ανά εξάμηνο σπουδών εγγραφή των φοιτητριών/τών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. σε αυτό θα επικυρώνεται από τη Γραμματεία υπό την προϋπόθεση ότι η/ο ενδιαφερόμενη/ος φοιτήτρια/τής θα έχει προηγουμένως τακτοποιήσει τις οικονομικές της/του υποχρεώσεις και θα έχει προσκομίσει το πρωτότυπο αποδεικτικό κατάθεσης στη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Σε ειδικές περιπτώσεις η Σ.Ε. μπορεί μετά από αίτημα της/του φοιτήτριας/τή να παρατείνει την περίοδο καταβολής των τελών φοίτησης.

Οι υποψήφιοι/οι εάν δεν μπορέσουν να ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες γίνονται δεκτές/οί ή εάν αποχωρήσουν από το Πρόγραμμα οποτεδήποτε μετά την αποδοχή της αίτησής τους και την εκ μέρους τους αποδοχή της θέσης τους στο Πρόγραμμα, δεν δικαιούνται να ζητήσουν επιστροφή των τελών φοίτησης που κατέβαλαν για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα. Σε κάθε περίπτωση διαγραφής της/του μεταπτυχιακής/ού φοιτήτριας/τή δεν επιστρέφονται τυχόν καταβληθέντα τέλη φοίτησης.

Κατ' εξαίρεση, φοιτήτριες/τές οι οποίες/οι έχουν αιτηθεί απαλλαγής τελών φοίτησης, αλλά τελικά δεν απαλλάσσονται, ή κατατάσσονται πέραν του 30% του συνολικού αριθμού των φοιτητριών/τών που εισάγονται στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., έχουν δικαίωμα, εφόσον δεν επιθυμούν την παρακολούθηση του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., επιστροφής του ποσού των τελών φοίτησης που κατέβαλαν για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα, κατόπιν αίτησης διαγραφής τους και επιστροφής του ποσού αυτού. Η προθεσμία κατάθεσης της αίτησης διαγραφής και επιστροφής των καταβληθέντων τελών φοίτησης ορίζεται σε διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των δικαιούχων της απαλλαγής.

Πριν την ανάληψη της Δ.Ε. η/ο φοιτήτρια/τής θα πρέπει να έχει αποπληρώσει τα τέλη φοίτησης του πρώτου εξαμήνου.

Μέρος των τελών φοίτησης δύναται να διατεθεί για ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς που προάγουν την έρευνα και τις επιστήμες που θεραπεύει το παρόν μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, για παράδειγμα επιστημονικά συνέδρια, εκπαιδευτικές εκδρομές κ.λπ.

Η/Ο Διοικητική/ός Διευθύντρια/ντής του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. είναι αρμόδια/ος για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στην Ε.Π.Σ., για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθώς και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.

Άρθρο 27

Υποτροφίες - Ανταποδοτικές δράσεις του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Στο πλαίσιο λειτουργίας του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» δύναται, με απόφαση Σ.Ε., να απονέμονται στις/στους αποφοίτους οικονομικά βραβεία ανταποδοτικού χαρακτήρα, συνολικού ύψους έως 10.000 ευρώ ανά κύκλο Σπουδών βάσει των παρακάτω ακαδημαϊκών κριτηρίων:

[1] Μέσος όρος συνολικής βαθμολογίας τουλάχιστον οκτώ και σαράντα πέντε εκατοστά (8,45) («Άριστα»).

[2] Βαθμός Δ.Ε. δέκα (10).

Σε περίπτωση ισοβαμίας τα βραβεία θα αποδίδονται με βάση τα ειδικότερα κατά το νόμο κοινωνικοοικονομικά κριτήρια.

Τέλος, το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. διατηρεί το δικαίωμα αναπροσαρμογής του οικονομικού σκέλους των βραβείων με βάση τις εκάστοτε οικονομικές του δυνατότητες.

1. Άνευ κόστους συμμετοχή σε διεθνή ή και σε πανελλήνια επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες που πραγματοποιούνται στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, καθώς και στα άμεσα εμπλεκόμενα Πανεπιστήμιο Αιγαίου και Université Paris-1 Panthéon-Sorbonne που (συν-)διοργανώνονται από το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Το οικονομικό κόστος συμμετοχής δύναται να καλύψει το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Οι φοιτήτριες/τές δύναται άνευ κόστους να παρακολουθήσουν ή και να παρουσιάσουν, σε συνεργασία με την/τον υπεύθυνη/ο διδάσκουσα/οντα, ερευνητικά αποτελέσματα, προκύπτοντα από τις σπουδές τους στο Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

2. Άνευ κόστους επίσκεψη σε τουριστικούς, πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς χώρους, οργανισμούς ή/και δραστηριότητες, επί παραδείγματι τουριστικές ζώνες, αρχαιολογικούς χώρους, χώρους πολιτισμού, περιβαλλοντικά προγράμματα πολιτισμικής ευαισθητοποίησης κ.ά., με στόχο την επί του πρακτέου σύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό. Οι σχετικές οικονομικές επιβαρύνσεις, π.χ. εισιτήρια, εισηγήτριες/τές, αναλώσιμα κ.ά., δύναται να καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

3. Συμμετοχή των φοιτητριών/τών σε εκπαιδευτικές εκδρομές και πολιτιστικούς περιπάτους, με μέρος των εξόδων να καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

4. Άνευ κόστους αξιοποίηση όλων των διαθεσίμων από τις υποδομές των εμπλεκόμενων Πανεπιστημίων ερευνητικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ακαδημαϊκό υλικό που προκύπτουν εκ των Βιβλιοθηκών, από τις/τους φοιτήτριες/τές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για τους σκοπούς της έρευνας με στόχο την ολοκλήρωση των εργασιών που τους ανατίθενται.

5. Άνευ κόστους παροχή των απαιτούμενων για τη βιβλιογραφική τεκμηρίωση και μελέτη βιβλίων για τις/τους φοιτήτριες/τές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για τους σκοπούς της έρευνας, με στόχο την ολοκλήρωση των εργασιών που τους ανατίθενται.

6. Παροχή άνευ κόστους ατομικής, ομαδικής ή/και εποπτικής συμβουλευτικής υποστήριξης από το Κέντρο Συμβουλευτικής του Πανεπιστημίου που αποσκοπεί: α) στην παροχή βοήθειας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στις/στους φοιτήτριες/τές που αντιμετωπίζουν προσωπικά προβλήματα, προβλήματα προσαρμογής στο ακαδημαϊκό περιβάλλον καθώς και προβλήματα επικοινωνίας ή σχέσεων, β) στην ανάπτυξη και ενίσχυση των δεξιοτήτων μάθησης των φοιτητριών/τών, γ) στη στήριξη φοιτητριών/τών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, δ) στη συμβουλευτική υποστήριξη αλλοδαπών φοιτητριών/τών και ε) στην παροχή επαγγελματικής συμβουλευτικής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Άρθρο 28

Κινητικότητα φοιτητών/τριών για σπουδές

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» έχουν τη δυνατότητα να εκπληρώσουν μέρος του Προγράμματος Σπουδών τους σε συνεργαζόμενο Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ που αφορά στην κινητικότητα φοιτητών/τριών με σκοπό τις σπουδές. Τα Ίδρύματα υποδοχής περιλαμβάνονται

στον κατάλογο των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, ο οποίος αφορά στις υπάρχουσες συνεργασίες με τα συνεργαζόμενα Τμήματα.

Η δυνατότητα προσωρινής φοίτησης του/της φοιτητή/τριας του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. σε άλλο Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Για τους/τις φοιτητές/τριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. που φιλοξενούνται σε Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής, οι πιστωτικές μονάδες, ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Πανεπιστήμιο υποδοχής της αλλοδαπής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Ίδρυμα, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο Πρόγραμμα δι-ιδρυματικής συνεργασίας. Το Πρόγραμμα συνεργασίας ρυθμίζει τη διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων.

Τα κριτήρια επιλογής υποψήφιων φοιτητών/τριών είναι τα παρακάτω:

2) Απουσία προηγούμενης συμμετοχής σε δράση Erasmus+ που αφορά στην κινητικότητα φοιτητών/τριών με σκοπό τις σπουδές.

3) Αν υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σε Πρόγραμμα Erasmus+ που αφορά στην κινητικότητα φοιτητών/τριών με σκοπό την πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης, η συνολική διάρκεια της πραγματοποιηθείσας περιόδου Πρακτικής Άσκησης και της επιθυμητής διάρκειας της περιόδου σπουδών να μην υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες.

4) Οι ακαδημαϊκές επιδόσεις.

5) Η επάρκεια τεκμηριωμένης γλωσσομάθειας για τη γλώσσα διδασκαλίας στο Ίδρυμα υποδοχής.

Ενισχύεται η συμμετοχή φοιτητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο Πρόγραμμα Erasmus+ που αφορά στην κινητικότητα φοιτητών/τριών με σκοπό τις σπουδές. Η διαδικασία επιλογής και τα απαραίτητα δικαιολογητικά αναρτώνται στον ιστότοπο του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και κοινοποιούνται στους/στις φοιτητές/τριες.

Άρθρο 29

Κινητικότητα φοιτητών/τριών για Πρακτική Άσκηση

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία» συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Erasmus+ που αφορά στην κινητικότητα φοιτητών/τριών με σκοπό την πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης σε φορείς υποδοχής από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και συμμετέχουσες στο Πρόγραμμα χώρες που δεν ανήκουν στην Ε.Ε. Η Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (π.χ. ερευνητικά ινστιτούτα, τουριστικούς και πολιτιστικούς φορείς και επιχειρήσεις, κοινωνικές επιχειρήσεις, ΜΚΟ, φορείς παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού, ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης κ.λπ.) και η διάρκειά της κυμαίνεται από δύο (2) έως δώδεκα (12) μήνες. Η μέγιστη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης καθορίζεται από την Επιτροπή Erasmus+ του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου με βάση τις αιτήσεις και τη χρηματοδότηση.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν συμμετάσχει στο παρελθόν σε Πρόγραμμα Erasmus+ για σπουδές ή για Πρακτική Άσκηση είναι επιλέξιμοι/ες για νέα συμμετοχή που αφορά σε Πρακτική Άσκηση εφόσον η διάρκειά της είναι μικρότερη των 12 μηνών. Απόφοιτοι/ες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. δύνανται να συμμετέχουν σε δραστηριότητες Πρακτικής Άσκησης Erasmus+ εφόσον έχουν επιλεγεί κατά το έτος των σπουδών τους και ολοκληρώσουν την Πρακτική τους Άσκηση εντός ενός (1) έτους από την αποφοίτησή τους.

Τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για συμμετοχή στο Πρόγραμμα Erasmus+ που αφορά στην Πρακτική Άσκηση είναι τα παρακάτω:

[1] Η επίδοση του/της φοιτητή/τριας (μέσος όρος βαθμολογίας).

[2] Η γνώση ξένων γλωσσών, ιδιαίτερα της ομιλουμένης στη χώρα του φορέα υποδοχής.

[3] Οι λόγοι συμμετοχής στο Πρόγραμμα με αιτιολόγηση.

[4] Το βιογραφικό σημείωμα του/της φοιτητή/τριας.

[5] Η συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Η διαδικασία επιλογής και τα απαραίτητα δικαιολογητικά αναρτώνται στον ιστότοπο του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και κοινοποιούνται στους/στις φοιτητές/τριες.

Άρθρο 30

Τύπος απονεμομένου διπλώματος - Τελετουργικό αποφοίτησης

Το Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει δύο ξεχωριστά διπλώματα: ένα από το Paris 1 και ένα από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, η μορφή και η απονομή των οποίων, καθώς και το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζονται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και στον Κανονισμό Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 31

Παράρτημα Διπλώματος

Πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτά ο/η φοιτητής/τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του και δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό, αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος, όπως προβλέπεται με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189).

Στο Παράρτημα Διπλώματος αναγράφονται επιπλέον τα παρακάτω:

[1] Μη αναγνωρισμένα μαθήματα που παρακολούθησαν επιτυχώς οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής μέσω του Προγράμματος Erasmus που αφορά στην κινητικότητα των φοιτητών/τριών.

[2] Η μη υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση σε φορέα της αλλοδαπής μέσω του Προγράμματος Erasmus Placement που αφορά στην Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών.

Άρθρο 32

Λοιπά θέματα

Η Ε.Π.Σ. είναι αρμόδια για την επίλυση θεμάτων που δεν διευκρινίζονται στον παρόντα Κανονισμό ή χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης, καθώς και για κάθε αναθεώρηση-τροποποίηση του Κανονισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΘΕΣΜΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Σκοπός

Ο παρών Κανονισμός Λειτουργίας του θεσμού του Ακαδημαϊκού Συμβούλου στο Διακρατικό, Διιδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.) με τίτλο: «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society» (Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία) συντάσσεται με απώτερο σκοπό τη συμβολή στην επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών και στη βελτίωση της συνολικής ακαδημαϊκής εμπειρίας των φοιτητών/-τριών.

Ορισμός Ακαδημαϊκού Συμβούλου

Καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου μπορούν να ανατεθούν σε όλους/-ες τους/τις διδάσκοντες/-ουσες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Η ανάθεση των καθηκόντων γίνεται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. Για κάθε νέο/-α φοιτητή/-τρια ορίζεται Ακαδημαϊκός Σύμβουλος το αργότερο μέχρι έναν (1) μήνα από την ημερομηνία έναρξης των μαθημάτων. Ο αριθμός των φοιτητών/-τριών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. ισοκατανέμεται μεταξύ των διδασκόντων/-ουσών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και ο ορισμός γίνεται με τυχαίο τρόπο. Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος που ορίζεται για κάθε φοιτητή/-τρια παραμένει ο/η ίδιος/-α μέχρι την περάτωση των σπουδών του/της. Για τον ανωτέρω ορισμό ο/η φοιτητής/-τρια ενημερώνεται από τη Γραμματεία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου

Στα καθήκοντα του/της Ακαδημαϊκού Συμβούλου περιλαμβάνονται, εφόσον τους ζητηθεί:

α) Η ενημέρωση των φοιτητών/-τριών για το όραμα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, τις επαγγελματικές δεξιότητες και τα προσόντα των αποφοίτων του Προγράμματος,

β) ο εντοπισμός των αναγκών και των ενδιαφερόντων των φοιτητών/-τριών, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων τους,

γ) η διευκόλυνση των φοιτητών/-τριών στις επαφές τους με τις υπηρεσίες και τα Όργανα του Ιδρύματος, καθώς και η ενημέρωση σχετικά με τις παρεχόμενες από το Ίδρυμα υπηρεσίες προς τους/τις φοιτητές/-τριες,

δ) η παροχή πληροφόρησης για το περιεχόμενο των μαθημάτων, τη χρήση των υποδομών των εργαστηρίων του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ., τους τρόπους αξιολόγησης των επιδόσεων των μαθημάτων, τους τρόπους μελέτης, τη βιβλιογραφία,

ε) η παροχή συμβουλευτικής για την επιλογή θέματος διπλωματικών ή άλλων εργασιών,

στ) η διερεύνηση ακαδημαϊκών, ερευνητικών και επαγγελματικών προοπτικών,

ζ) η συζήτηση επί ζητημάτων που προκύπτουν με άλλους/-ες διδάσκοντες/-ουσες.

Ο ρόλος του/της Ακαδημαϊκού Συμβούλου είναι επικουρικός/συμβουλευτικός και την τελική ευθύνη για τις επιλογές τους σε ζητήματα σπουδών φέρουν οι ίδιοι/-ες οι φοιτητές/-τριες.

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος συνεργάζεται, όπου απαιτείται, με άλλους Φορείς και μονάδες του Ιδρύματος (π.χ. Κέντρο Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού "Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη", Γραφείο Διασύνδεσης, κ.ά.), με σκοπό την καλύτερη δυνατή παροχή συμβουλευτικής προς τους/τις φοιτητές/-τριες.

Επικοινωνία μεταξύ Ακαδημαϊκού Συμβούλου και φοιτητή/-τριας - Συμβουλευτική Συνάντηση

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος διαθέτει κατάλογο με τα στοιχεία επικοινωνίας των φοιτητών/-τριών που του/της έχουν ανατεθεί.

Η Συμβουλευτική Συνάντηση μπορεί να γίνεται κατόπιν αιτήματος του/της φοιτητή/-τριας ή με πρωτοβουλία του/της Ακαδημαϊκού Συμβούλου. Οι Συμβουλευτικές Συναντήσεις γίνονται κατ' ιδίαν, αλλά μπορούν να οργανώνονται και ομαδικά, για θέματα κοινού ενδιαφέροντος των φοιτητών/-τριών. Η Συμβουλευτική Συνάντηση μπορεί να πραγματοποιείται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως. Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος φροντίζει να έχει τουλάχιστον μία (1) Συμβουλευτική Συνάντηση ανά εξάμηνο με κάθε φοιτητή/-τρια που του/της έχει ανατεθεί.

Μετά την πραγματοποίηση Συμβουλευτικής Συνάντησης, και εφόσον από αυτή προκύπτουν ζητήματα που αφορούν στην εν γένει λειτουργία του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. ο/η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος συντάσσει σύντομη ενημερωτική έκθεση που υποβάλλεται στους/στις συν-Διευθυντές/-τριες του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.

Έγκριση-Τροποποίηση του παρόντος Κανονισμού

Ο παρών Κανονισμός εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. και μπορεί να συμπληρωθεί, τροποποιηθεί και αναθεωρηθεί με απόφαση του ιδίου Οργάνου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2026

Ο Πρύτανης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΔΟΥΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
  - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
  - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
  - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση

https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

